

ד.ט.

פ ר ו ט ו ר ק ר ל מ ס' 66/ב

מיטיבת ועדת הכספים, שנתקיימה ביום ד'
ל' באב תשי"ג (22.7.53) בשעה 10.30

נוכחים:

- י. גורדי - היו"ר
- ח. טריאב
- א. אליטר
- י. נדר
- א.ט. בניחובסקי
- ס. דיין
- א. הרצפלד
- ק. לוז
- ז. ספר
- ח. צובין
- י. פורדר

מוזמנים:

- סר טריאל - מנהל משרד הפנים
- סר ישעיה - מטעם משרד הפנים
- סר זגבי - מטעם משרד האוצר
- סר אבולעפיה-מטעם משרד האוצר
- סר גיתן - מנהל משרד החוץ
- סר בזק - סזכיר הוועדה

סדר-היום:

- א) תקציב משרד הפנים
- ב) תקציב משרד החוץ

=====

ועדת הכספים
22.7.53

ד.ש.

א) תקציב משרד הפנים

היו"ר י. גורלי; אבי פותח את הישיבה.

אבי מבקש את מר טריאל להמסין בתשובותיו לשאלות שנשאלו ע"י חברי הוועדה.

מר טריאל:

בישיבה האחרונה סיכמתי את התשובות לשאלות הנוגעות לאגף השלטון עצמי, ועתה אעבור לאחד האגפים האחרים של משרד הפנים - האגף לעליה. בשטח זה נשאלו שתי שאלות עקריות, אחת בקשר עם הוצאת דרכונים, והשניה בקשר למתן היתרי יציאה.

באשר ע"י השואלים שישנו עיכוב של 5 שבועות מאת הכנסת הבקשה לדרכון ועד להוצאתו. הסיבות לעיכוב זה הן שתיים: א) השנה נכנס לתוקפו חוק הדרכונים, וכתוצאה מעובדה זו נוסלו כל המסמכים הקודמים, והיום כל דם הרוצה לצאת לחו"ל, צריך לקבל דרכון חדש, לפי חוק הדרכונים. בתוספת לזה, ישנם רבים מתושבי המדינה אשר לא היו בידיהם מסמכים רשמיים בעבר, נהמטטה על משרד הפנים בקשר להוצאת דרכונים היום מאד גדולה. בינואר הוגשו למשרד הפנים 1912 בקשות; בפברואר - 2090; במרץ - 2434; באפריל - 2759; במאי - 2974; ביוני - 3654. ולפי המספרים שישנם בידינו, בניע למספר של יותר מ-4,000 בקשות.

למרות צמצום המנגנון במחלקת הדרכונים בערך בשני השלש, אנו מתגברים על הבעיה הזאת בלי קושי מיוחד. יש לנט שיטה של הוצאת דרכונים מיידית. אם המבקש טובח שהוא חייב לקבל את הדרכון באופן מידי, הרי אנו מוציאים אותו בו ביום שהוא מגיע לירושלים. כלומר, במקרים שאורך הוה חיוני ומידי, אנו נענים לבקשה.

אשר להיתרי יציאה, בעבר היה המבקש היתר יציאה בתקל בקשיים רבים, כי היו צריכים להתקשר עם משרדים רבים לפני שיינתן לו ההיתר. אולם עתה נבדק המבקש בעיקר טנקודת מבט בסחונות, ואם אין כל ותנגדות מצד זה של הבעיה, הריהו מקבל מיד את היתר היציאה. בכל אופן, תוך תקופה של 10 ימים יודע המבקש אם ההיתר יינתן לו ואם לאו. במסך 6 החדשים האחרונים היו יותר מאשר 3% מקרים של מבקשים אשר ההיתר לא ניתן להם. נוסף על כך, נמצאת עכשיו בפני הכנסת הצעת חוק שהוגשה ע"י חבר הכנסת הררי, בה מוצע להקל על מתן היתרי יציאה יותר מאשר היה עד עתה.

אגף למירשם התושבים. אגף זה עבד כבר ריאורגניזציה גניזציה ועומד בעתיד הקרוב לעבור ריאורגניזציה שניה, יסודית מאד, ויחדנו במשרד הפנים את המחלקה למירשם התושבים יחד עם המחלקה של המפקח על הבחירות והתחלבו בפעולה מתאמת ומשלימה אחת את השניה. המפקח על הבחירות הוה הסדרין את הרשויות המקומיות בכל הנוגע לבחירות, הן המקומיות והן כלל ארציות. לדעתנו, חייב להיות קשר בין המפקח על הבחירות לבין המחלקה למירשם התושבים.

אנו עומדים בפני איחוד כל הרישומים במדינה. הושג הסכם בין כל הגורמים הנוגעים בדבר בקשר עם הקמת מרכז רישום אחיד. עד עתה נעשים רישומים שונים: רישום תושבי המדינה, ע"י משרד הפנים, ע"י משרד הכסחון, משרד המסחר והתעשייה, האוצר, הדמות, החינוך והתרבות, הבריאות, המטה הארצי של משטרת ישראל, מפקדת הג"א וצה"ל. כל הגופים האלה עורכים, כל אחד בפני עצמו, רישומים במדינה. משרד מס-ההכלסה הוה אחד המשרדים הפעוניינים ביותר ברישום האחיד, ואנו נמצאים איתם בסו"ס הדוק בקשר להקמת רישום האחיד הזה. הקטנו ועדה, בה סיוצגים נציגי כל המשרדים שהזכרתי, המטפלת בענין זה. לצערי, נדחתה הוצאתו לפעאל של דבר זה מכיון שמשרד המסחר והתעשייה מנהל עתה רישום טקיף בקשר לחלוקת פנקסי במזון החדשים. איננו חושבים שיטנה תועלת בהקמת ועדה צבורית למטרה זו, כי הבעיה היא אדמיניסטרטיבית גרידא.

ר.ש.

בשאלתי כמה שאלות תקציביות בקשר למטרד הרישום. בשאלתי כמה סכומי הסכום של 1,000 ל"י ומדוע הוכנס סכום נפרד להקמת כרטיסית התושבים. ובכן, הסכום של 1,000 ל"י מיועד להוצאת כרטיסית על הבחירות, כפי שצוה, אך ל"י וכד". הסכום הנפרד הוא הסכום המשולם ללשכת הסטטיסטיקה עבור עבודות הנעשות עם למען משרד התושבים.

הפחלקה למדעונים, בשאלתי שאלות מספר בקשר למינורי מוטורים. ובכן, בעצם אין היום מוכתרים בשיפוט העברי. מינורי מוטורים כל מוכתרים ליטובים הערביים בהם הוקמו מועצות מקומיות, וכן מינורי מוטורים מוכתרים באותם הכפרים שאנו מתכוונים להקים בהם מועצות מקומיות, אולם אנו טענים מוכתרים במקומות שאין כל מועצות ולא תהיה אפשרות בזמן הקרוב להקים מועצות מקומיות. לדוגמה: יטובי הבחירות בנגב. בתוספת לעובדה זו, אנו חייבים סכומי כסף ידועים למוכתרים אשר התמנו לפני זמן רב ולא קבלו כל שכורת עבור עבודתם. שאלנו את היועץ המשפטי לממשלת ישראל אם יש לשלם להם עבור התקופה הזו ל והוא נתן הוראה חיובית. לפי החוק זכאי מוכתר לשלום של 60-70 ל"י לשנה. אנו רוצים לשלם למוכתרים שאנו חייבים להם כספים, סכום של 100 ל"י עבור שירותיהם בעבר, ולפני חשבוננו יגיע הסכום ל-18,200 ל"י. נוסף לזאת, ישנם 140 מוכתרים, להם נצטרך לשלם סכום של 60-70 ל"י לשנה ולכן הוכנס בתקציב הסכום הכולל של 28,200 ל"י.

הבעיה הזאת קשורה קשר ישיר עם קיום הממשלה הצבאי במדינה. לפי דעת משרד הפנים אין קיים היום מסל צבאי במדינה. הממשלה הצבאי הקיים היום הוא שארית של התפתחות הסטורית. בטעם מלחמת האזרחים, לא ידענו להגדיר בטובן החוקי את המצב הקרבי בו אנו נמצאים. מי אפשר היה להגיד, כי קיימת מדינה והמדינה הזאת בלחמת באויב מבחוץ; מי אפשר היה להגיד לעומת זאת, שבאים לוחמים מבחוץ ומנסים לכבוש ארץ חדשה? אנו מתוך הנהגה משפטית אשר מינה מבוטחת באופן חוקי. קבענו באופן משפטי שהגבר לוחמים חלוקת המו"מ הם גבולות מדינת ישראל. כאשר כבש צה"ל שטחים אשר היו מעבר לגבולות הנ"ל, לפי הטלצת אנשי חוק, הוציא צה"ל הבטחון צו, שאלה הם שטחי ממשל צבאי, ובהתאם למשך הזמן היתה האדמיניסטרציה של השטחים האלה, אדמיניסטרציה צבאית. לאחר מכן ניתנה החלטה ע"י בית-הדין העליון של מדינת ישראל, הקובעת שהשטחים האלה הם חלק בלתי נפרד של מדינת ישראל וכתוצאה מהחלטה זו של בית-הדין העליון, התערער כל המצב החוקי של מה שהיה אז מסל צבאי. בשאלה, מה צריכה להיות ההתפתחות החוקית בכדי לאמץ באדמיניסטרציה של אותם החלקים, ביתן אז צו ע"י הרמטכ"ל להשתלט על השטחים האלה בהתאם לתקנות ההגנה 1945. הרמטכ"ל מינה מפקחים צבאיים, והם מה שנקראו היום: "מוטלים צבאיים". הם מינם משתמשים היום רק בסמכויות הביתיות להם לפי תקנות ההגנה 1945, אלא מטייכים להיות האדמיניסטרטורים של אותם השטחים. הדעת משרד הפנים להפריד את בעיות הבטחון מבעיות האדמיניסטרציה ולמנות בסטחים אלה, כשם שמינורי בחלקי הארץ האחרים, מוטולים על המחוזות, אשר יהיו מוטולים על האדמיניסטרציה, והמוטלים הצבאיים יהיו מוטולים על בעיות הבטחון.

בשאלתי, מהו השירות הניתן ע"י מירשום התושבים למוטלים הערביים. הייתי אמר שאותו השירות הניתן לתושבים היהודים ניתן גם לערבים.

האגף לאדמיניסטרציה. האגף זה מכונה נוסף על פעולות האדמיניסטרציה הפנימית של משרד הפנים, גם על פעולות מציפיות של המשרד כגון: הורעה לבקורת סרטים, מתן רישוי לכלי נשק, בית-דין לשכר-דירה וכד'.

בשאלתי: מה למשרד הפנים ולחקירת מקרי טות, ומה למשרד הפנים ולבית-דין לשכר-דירה. אשר למקרי טות, אנו מסכימים שאין לנו ולא כלום עם בעיה זו, ולכן החלטנו להעביר את הדבר למשרד המשפטים ולקציני המחוז. מאז ה-2 ביולי, אין

ד.ט.

לעומת זאת, איננו חושבים שיש להפריד את בעיית בית-דין לשכר דירה ממשרד הפנים. הוא פועל באמצעות המנגנון של הרשויות המקומיות. בירושלים מתנהלת הפעולה הזאת ע"י המטונה על הסחור ובכל הארץ ע"י המנגנונים של הרשויות המקומיות.

נשמתי על תפקידי הוועדה העליונה לבקורת סרטים ומחזות. ובכן, ועדה זו פועלת בתוקף שתי פקודות: פקודת הבקורת על סרטי קולנוע ופקודת ההצגות הצבוריות. בהתאם לכך, מטנה שר הפנים את חברי הוועדה ואת היו"ר. היו"ר מטנה את הסניור. סמכות המועצה לבדוק סרטים ומחזות, לאסור ולהתיר, בעת הצורך להסיר סרט מעל הבד, ולעשות זאת גם לאחר שניתן רשיון, או להחרים סרטים שאין עליהם רשיון. הרכב המועצה הקיימת כיום הוא: נציגי משרד החינוך והתרבות, משרד המעד, משרד המסורה ומשרד הדתות. נוסף לכך, נמצאים בוועדה זו נציגי מוסדות חינוך ותרבות, שיש להם זיקה למימון ולמטנות בדרך כלל; נציגים המוניציפליטה העברית, אגודת הסופרים והממנים, אגף הנוער בטכנות היהודית והקונסרבטוריום למוסיקה בירושלים. לדעתנו זהו גוף המוכשר לטפל בכל הבעיות האלה, ואת כי נעשות על ידו שגיאות, הרי אין זה אומר שהוא אינו מתאים.

במשך תקופת כהונתו של מר רוקח כשר הפנים, פוטר 195 עובדים מתוך 600 בערך. ישנו שוני סטטיסטי בין הפטורים האלה לבין הפיטורים שנעשו במשרדים אחרים. ברוב המשרדים, כאשר פוטר אנשים, צומצמה גם העבודה, אולם מצלנו לא כן היה. הצלחנו להתגבר על העבודה גם במספר המצומצם של העובדים. לעומת זאת, אנו נתקלים בקשיים בטח המטונים על המחזות. לאחר הריאורגניזציה של משרד הפנים, חולקה הארץ ל-6 מחוזות במקום 5 שהיו קודם לכן. כוח האדם שהיה מתאים ל-5 מחוזות אינו מתאים עתה. אנו מנהלים עתה מו"ט עם משרד האוצר, בכדי שירשה לנו להגדיל את מספר העובדים מ-115 ל-130. נוסף על כך הוקמו גפות, וגם זה מחייב אותנו להקים טבגנונים מיוחדים.

אשר לביטול הסעיף של בגדי עבודה, משרד הפנים היה מספק בגדי עבודה רק לעובדים במחלקה לבקורת הגבולות. מחלקה זו הועברה עתה למשרד המסורה, ולכן בוטל הסעיף.

מדוע אין עובדות הנקיון ועובדי הנקיון נכללים בסעיף התקציב הכולל את העובדים האחרים, זה נעשה בהתאם להוראות שאנו מקבלים מהאוצר לחלוקת התקציב.

המטונים על המחזות הם אנשים הפועלים בטח רחב למדי בתחום האגף לשלטון המקומי. למטונה על סחור ישנו סטטוס המקנה לו גישה ישירה עם ראש האגף לשלטון מקומי במשרד הפנים. הם מטפלים גם בכל הקשור עם שירותי העליה. מלבד העבודה המפזיפית הקשורה באופן ישיר עם משרד הפנים יש למטונים על המחזות עבודות הקשורות בפעולותיהם של משרדים אחרים, הן בתוקף החוקים הנמצאים במסכות שרים אחרים והן לפי הסדר אדמיניסטרטיבי: חוק להסדר תפיסת טקרקעין לשעת חירום; חוק הגנת הדייר; פקודת האוישים; פקודה למניעת פסעים, פקודת כותבי בקשות, וכו' וכו'. בשלוש הערים בגדולות: תל-אביב, ירושלים וחיפה מיצגים המטונים על המחזות את משרד החוץ, בתופת לתפקידיהם הרגילים. בטקסים פומביים והצגות פומביות, יש והם מיצגים את המטולה כולה. עבודתם של המטונים על המחזות קשורה באופן ישיר עם המחלקה לתפקידי מיוחדים במשרד הפנים.

אגף התכנון. באגף זה נעשתה ריאורגניזציה חשובה, ופוטר כ-50% מעובדיו. אגף זה פורכב היום מרכז בירושלים ושש לשכות מחוזיות: סבריה, חיפה, תל-אביב, רמלה, באר-שבע. אגף זה מטפל בתכניות ארציות ואזוריות ופעולות סקר ומחקר הקשורות בכך. ונסוף לכך, ישנה מחלקה לתכנון סריר, לעבודה היוסיופית של המחלקות הטונות.

למקות קיומו של אגף התכנון במסך 5 שנים, אין קיימות היום כל ספות לתכנון אזורי או ארצי. תפקידה של המחלקה לתכנון ארצי הוא, להכין תכניות ארציות ואזוריות, הטרמות חלוקה של האוכלוסייה לאור התנאים החדשים, איתור מרכזים חדשים, תכנון התישבות קולטית, תכנון הטיס, תיאום עם משרד התחבורה, בקטר לעודקי התחבורה הראשיים בארץ, תכניות ארציות לפארקים צבוריים לאומיים וכד'.

אינני מוטרט שלא נעשתה כל עבודה ע"י אגף זה במסך חמס שנות קיומו. נעשתה עבודה גדולה וחשובה בקטר לתכניות הקמת ערים חדשות במקומות ספציפיים, אבל לא בשטח תכנון ארצי כולל.

אנו חילקנו עתה את אגף התכנון לשני חלקים: תכנון עתיד ותכנון שוטף.

הכיננו תכנית מקיפה לכל הארץ, והמטרה היא, לתת תוקף כללי לאגף או למחלקה, שתפעל באפטרות להוציא לפועל אותו תכנון אליו אנו שואפים.

בטועה העליונה לתכנון קשובצאם כל הגופים הקטורים בתכנון במדינה. אנו רוצים לתת לה סטטוס תחוקתי, המקנה לה סמכויות לפעול.

ההתפתחות בארץ היא כזאת עתה, שאנו איבדנו שטחים עצומי של אדמה קולטית, ואנו רוצים להקים ליד הטועה העליונה ועדה אשר תבחון את התכניות הקטורות בהתפתחות עירונית או ישובים קולטיים. הוועדה כבר שינתה במידה ניכרת את התכניות של מגדל-אסקלון, בה רצו להקים מרכז תעשייה ענקי על שטחים קולטיים; הצלחנו לעצור את התפתחות ראשל"צ מזרחה ולהבטיח את התפתחותה על שטח של כמה אלפי דונמים הטטח החולות.

גם לוועדה זו אין סמכויות חוקיות והיא רק מטמטת בהשפעתה על המשרדים השונים בכדי להבטיח את המטרה בה הוקמה.

כיום אין עובדים מהנדסי אגף התכנון בטום עבודות צדדיות, למרות שבעבר עסקו כמעט כולם בעבודות סטוג זה. אנו עושים צעדים קיצוניים בכדי להבטיח שזה לא יקרה שנית.

מדוע עזבו מהנדסים רבים את העבודה במשרד. חלק היה חייב לעזוב כתוצאה מהארגון והתנאים - לא היו מוכנים לקבל את ההוראה של אי עבודה פרטית; מספר רב לא רצה לעבור לירושלים.

אלה הן התשובות לסאלות שנשאלתי ע"י חברי הוועדה. אולם לא אוכל לסיים מבלי לחזור על בקשתי, להקציב לנו סכום של 1/2 מיליון ל"י נוספים לטיפול בישובי עולים. אני פירטתי את בקשתי בישיבה הקודמת ואני מביא אותה שוב בטום שר הפנים.

מר זגבי: אין זכות למר מויאל להביא את הבקשה הזאת לוועדה, היות והמטטלה לא החליטה על כך.

היו"ר י. גורי: אני כבר הערתי את ההערה הזאת, ומר מויאל אינו היחיד שחטט בדבר זה. אין מנהלי משרדים, או מפילו טרים, יכולים לבוא לוועדה ולהציע הגדלת תקציב; אגב הדיון יכולה להתעורר יזמה כזאת בקרב חברי הוועדה עצמם, אולם אין יכולה בקטה כזאת לבוא באופן ישיר.

מר מויאל: אינני יודע מהו הנהג המותר והמקובל. אני קבלתי הוראה מפורטת משר הפנים להציג את הפעיה הזאת בפני הוועדה, ועשיתי זאת.

ועדות הכספים
22.7.53

ר.ס.ר

ב) תקציב משרד החוץ

היו"ר י. גורלי:

היתה לי כבר הזדמנות לברך את משרד החוץ על העלאתו לירושלים. עכשיו, בהזדמנות שאנדר נמצאים בצל קורתו, אני מדגיש מחדש את הברכה. ברצוני גם לברך את משרד החוץ על היחסים המחודשים עם רוסיה הסובייטית, דבר אשר נתקבל בברכה על כל חוגי הישוב, וכולם רואים בו היטב חסוב למשרד החוץ ולמדינה.

אבקש את מר איתן להמשיך ולענות לשאלות.

חברי הוועדה.

מר איתן:

חבר הכנסת אליטר שאל כמה שאלות בדבר הכפילות בניו-יורק ובסקוטלנד אחרים בין נציגות הסדינה לבין נציגות ההסתדרות הציונית. באמת קיימת כפילות כזאת, אולם אין פירוט הדבר שהמדינה יכולה לוותר בדבר זה. דעתי הפרטית היא, שאין המדינה צריכה לוותר, ושוב תעשה הסוכנות היהודית עם תבטל את נציגותה הכלכלית בסקוטלנד השונים. אנו עושים עתה את כל המאמצים על מנת לבטל את הכפילות הזאת. איננו מסכים עם חבר הכנסת אליטר שאלה הן דוגמות אפייניות, כי אם נמכונן בעולם כולו נראה שהן בוגמאות בודדות. ברוב הסקוטלנד אין כפילות כזאת קיימת.

שאלתו הטניה של חבר הכנסת אליטר נגעה בשאלת הייצוג החד-צדדי. בכון הוא שיטתם אצלנו כמה מקרים של ייצוג חד-צדדי וזה נובע מסיבות פיוחדות. אנו נתקלנו, ועדיין נתקלים בקסיים רבים בהקמת יחסים תקינים עם מדינות אסיה, ואם אנו יכולים לעשות צעד אחד, כלומר להקים עם נציגות, הרי רואים אנו זאת כהיטב חשוב. אילו עמדנו מלכתחילה על ייצוג הדדי בינינו לבין יפן, ייתכן שאז שהם לא היו מסכימים כלל לדבר זה, וזה היה מקלקל לנו. אולם עם הקמת צירות עם, תפקידו הראשון של הציר הוא, להשפיע עליהם שיפתחו נציגות בישראל. וישנה עוד סיבה: לדוגמה אתן את קנדה ודרום אפריקה. אנו מעוניינים עד בהקמת נציגות בארצות אלו, בעוד שהן אינן מעונינות בנו כלל, לא מבחינה כלכלית ולא מבחינות אחרות. וישו דבר

שאלתו השלישית של חבר הכנסת אליטר נגעה בבעיה היחסים עם ספרד. ובכן, אנו מתלבטים בבעיה זו לפעלה ס-5 שנים. פה יש מקרה בדיוק הפוך מהקודמים, כי קיימת נציגות של ספרד בישראל. המצב ששאלה זו הוא עדיין שאז. ברור שהמדינה נו בכנסת יותר ויותר לחינם הפוליטיים בעולם. היא מפנים לא חברה באו ס ואין לה כל סיכוי להיות, אולם היא חברה כבר בכמה מוסדות בינלאומיים וחשיבותה הולכת וגדלה. לעומת זאת, ישנן מדינות קטנות שאז לגבי ארץ זו בלב העם היהודי, ולאן דוקא בגלל מסורה. דבר זה אינו מעניין אותנו מבחינה זו, אלא בגלל העובדה שפראנקו עלה בעזרתו היסירה של היטלר ולולא הוא לא היה מגיע לסקוטלנד. הוא היה גם שותף, אם כי לא יסיר, של היטלר וזה מפריע לנו מאוד. בינתיים מתפתחים במקצת היחסים המסחריים עם ספרד, ללא קשר עם היחסים הדיפלומטיים, וישנה חשיבות לנציגות בכל הנמלים בהם נכנסות אנחות ישראליות. על כל פנים, בעייה זו נבדקת באופן תמידי, ואיננו מוניתים אותה.

חבר הכנסת הרצפלד שאל, מדוע לא ראינו מראש את הצורך בהגדלת ההוצאות להארכת מורחיתם ובכך, בהצעה התקציבית שלנו הגטנו סכום הרבה יותר גדול מזה שאושר ע י האוצר. בוסף לכך, אני אמרתי כי אנו מבססים את תכניותינו על יסוד הנסיון שהיה לנו בלונדון, והוא התפתח בעיקר בשנה האחרונה. עכשיו ברור לנו כי זוהי אחת השיטות הטובות ביותר להטיג תוצאות מדיניות במחיר זול, באופן יחסי. לכן הודעתי כי אנו רואים גבול לוועדה בבקשה להגדיל לנו השנה את הסכום המיועד לכך.

ר.ט.

חבר הכנסת הרצפלד שאל, מדוע לא הופיע הטבה הסכום הסיוע לעזרה לפליטים הערביים. וככן, הסכום הזה היה סיוע לאותם הערבים בסדינות ישראל אשר נחשבו כפליטים, כלומר אנשים אשר היו בישראל אבל לא במקומותיהם הם. כאשר קבלנו על עצמנו את הטיפול באנשים אלה, היה דרוש לנו כסף, אולם בינתיים נקלטו כל האנשים האלה בארץ, ובמידה שלא נקלטו הרי אלה הם מקרים קשי סידור והם עברו לטיפולו של משרד הסעד.

נשאלתי על הסכום של 30 מלף ל"י לעזרת סדינות נחשלות. זוהי למעשה תרומה למג"מ, תרומה זעירה באופן יחסי למה שאנו מקבלים, אולם החלטנו שלא יאה לנו במסך כל הזמן לקבל ולקבל ולא לתת תרומה ולכן אנו תורמים את הסכום הזה.

נשאלתי ע"י חבר הכנסת דיין, אם סניו של עמיר בלונדון הוא מוספת או חילופים. ובכן, אלה הם חילופים אבל גם חסכון. היה לנו בלונדון קונסול וסגן קונסול. מטרת הסגן נתבטלה, ולכן זהו חסכון. אנו שולחים אחד במקום שניים.

האם העברת המשרד לירושלים פירושה קיצוצים? חוששני שלא. ישנן הוצאות מספר שלא נצטרך להוציא כעת, אולם לעומתן יש לנו הוצאות חדשות, וההוצאות בערך מתאזנות.

נשאלתי על נציגויות בסרוקו, פרס וטרצות דומות בקטר לענייני עליה. ובכן, בארצות אלו מטפלת הסוכנות היהודית בענייני עליה, ואילו היינו מקימים גם אנו נציגויות, היה הדבר גורם לכפילות, סכנה אנו דוצים להטנע. שנית, אין ספק שהמטלה הצרפתית לא היתה מסכימה להקמת נציגות ישראלית בסרוקו, אלג'יר וכד'. אשר לפרס, הרי היחסים אהה ידועים. היהתה לה נציגות בישראל, אולם היא ביטלה אותה. ניסינו כמה פעמים לקיים אתה יחסים תקינים, אולם לא הצלחנו.

נשאלתי על פעולות משרד החוץ בקטר

להתייבשות ולעליה. ובכן, התייבשות אינה כלל במסכותנו. אשר לעליה, אין כמעט נציגות ישראלית בחו"ל, חוץ ממזרח אירופה, אשר אינה מטפלת בענייני עליה. אנשינו מקדישים זמן רב לבעיות אלו, ומקבלים מאתנו הדרכה סדירה ועצומה.

נשאלתי ע"י חבר הכנסת טריאב, מדוע אנו סוציאליים השנה יותר כסף על נציגויות מתונה וטוקיו ופחות כסף על בואנוס איירס וריו דה ז'נרו. ובכן, מתונה היתה עד לפני שנה=הו קונסוליה של כבוד בלבד. אחת השאלות העדינות ביותר בשטח יחסינו הבינלאומיים היא שאלת יחסי ישראל-ירון. בימי מלחמת השחרור פסחה ירון כל סיני מעשים לא יפים ואנו עשינו מאמצים לקיים אתה יחסים תקינים. התקדמנו הרבה מאד במסך 5 השנים האלו, אבל עדיין לא הגענו לסוף. הפכנו את הקונסוליה לנציגות דיפלומטית של כבוד והוספנו מזכיר שני מישראל. הפכנו את המשרד למשרד עברי. המכשול העיקרי ביחסינו עם ירון היא מצרים. אם ישנה מוטבה ירונית גדולה והייוונים חוששים לגורלם של הייוונים האלה, אם יקיימו אתנו יחסים תקינים. אני חושב שהם טועים בסובן זה, אולם אין בידיענ לעשות מאומה. אשר לטוקיו, התשובה היא פשוטה מאד: פתחנו את הצירות רק בדצמבר שעבר, והפעם אנו דורשים תקציב לשנה שלמה. הצמצומים בבואנוס איירס ובריו דה ז'נרו נעשו פשוט ע"י קיצוצים ונסיגות חסכון.

נשאלתי עוד שאלה, אשר אינני חושב שהיא נובעת באופן ישיר לוועדה זו - האם הצליח בקורו של סטיבנסון, ואם לאו - מדוע? דוקא בלמים אלה לא הייתי בארץ, ולא ראיתי את הדבר בסו עיני, אבל כנראה סטיבנסון התרשם קשות ברמתו את מחנות הפליטים הערביים וזה משפיע עליו ביותר.

היו ר"שאל מדוע גרך מספך העובדים הישראלים בנציגויות שלנו בחו"ל לעומת המקומיים.

ועדת הכספים
22.7.53

ר.ש.

היו"ר י. גורדין:
אם פותר לי לענות, אני חושב שיש להבדיל בין עובדים בעלי תפקידים משרתיים לבין עובדים משרתיים בעלי תפקידים ובנייט ובלתי משרתיים. את הסוג הראשון חייבים אנו להביט מן הארץ, בעוד שאת הסוג השני מטטר להעסיק מהמקומות עצמם.

אני רוצה להוסיף שאלה, האם העובדים המקומיים הם יהודים כולם, או יש ביניהם גם בלתי יהודים.

מר איתן:
היו"ר צודק בדבריו. אני חושב לציון כאן, כי ישנן הרעות, לדוגמה ברית הפעוצות, אשר אינן טעמיות מקומיים כלל וכלל; אבחנו משתדלים עד כמה שאפשר להעסיק עובדים מקומיים, טעמי הסכון, אולם יש תפקידים שאיננו יכולים לתת להם. במקומות מסויימים זה חל מפילו על הטלפוניסטית. המקומיים הם בדרך כלל יהודים, ישנם רק טעט פאר גויים.

אשר לשאלתו של חבר הכנסת רובין, על הקמת נציגות בסין ובכן, מבחינה מסויימת זוהי שאלה כספית גרידא. נציגות בסין לא תתן לנו פחותה, מחוץ לעבודה שנקבע בכך עסדה סדינית מסויימת. אין לנו יהודים בסין, אין לנו קשרים מסחריים אתה, ולא תהיה לנו כל תועלת מקימה נציגות בה. האם כדאי לנו לפתוח שם נציגות מבחינת "ז'סט" בלבד? על כל פנים שאלה זו נמצאת בעיון מתמיד, ואיננו מזניחים גם אתה, כשם שאיננו מזניחים שאלות דומות במצוות אחרות. אנו חושבים זמן רב על הדבר הזה, בעיקר מבחינה אחת, מן הבחינה האסיתית. סין היא אחת הסדינות האסיתיות הכבירות, ואין גם כל ספק, למשל, שהודו תקבל בברכה הקמת נציגות ישראלית בסין. אולם ישנם גם שיקולים גוריים. על כל פנים, זהו ענין להחלטת הממשלה כולה.

היו"ר י. גורדין:
אני סודה פאר לפר איתן על תשובותיו המקימות לשאלות חברי הוועדה.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.30.